Tidskrift för litteratur och återknytning till naturen

Årg. 2 – 2018 – Nr.1 – Gratis provnummer

Delta

Delta tillägnas de många träd som huggits ner för att kunna göra denna tidskrift. Vi ber er om förlåtelse och hoppas att texterna och bilderna ändå ligger i linje med ert ljuvliga väsens spirande.

ISSN: 2003-0282. **Tryck**: F4 Print AB. **Upplaga**: 70 exemplar.

Omslagsfoto av Titti Spaltro. Föreställer Lars Larsen stående framför sin lilla hydda i Nackareservatet, iklädd saffransgul sadhu-dräkt med böcker som han ska flytta in i hyddan.

Delta: 1. Fjärde bokstaven i grekiska alfabetet (bildningsspråket).
2. Landområde som har bildats av flodslam (läs poetry slam) och delar en flodmynning.
3. Medverka, vara närvarande (på scen, i kulturen, eller för naturen, för djuren och de fattiga och hemlösa. Delta i naturens liv istället för att se sig själv som avskild och stå utanför och förtrycka den).
(Bonniers svenska ordbok, 2006, Lars Larsens tillägg inom parentes)

Redaktion: Lars Larsen, ansvarig utgivare
c/o Titti Spaltro
Ängskärsgt. 4
11529 Stockholm
naturensbarn@yahoo.com

Titti Spaltro, fotograf

Hemsidor: www.universalist.blogg.se (Lars Larsens huvudblogg ”För naturens skull”)
www.larslitterara.blogg.se (Lars Larsens litterära blogg ”Mot en ny romantik”)
www.soul-glimpses.blogspot.se (Titti Spaltros blogg ”Soul Glimpses”)

Delta beräknas utkomma tre gånger under året 2018. Årsabonnemang för 2018: 130 kronor, lösnummer: 50 kronor (detta nummer är gratis). Summan kan betalas in på följande IBAN konto (min bank är Aktia-banken i Finland): FI 48 4055 2020 127801. Material till tidskriften välkomnas och kan skickas in till ansvarig utgivares post-/epostadress. Vi ansvarar inte för och returnerar inte obeställt material.

Medverkande i detta nummer:

Matsuo Basho: 1644-1694, japansk poet, känd som haikuns fader och den klassiska japanska haikuns främsta utövare.

Yosa Buson: 1716-1784, japansk poet och målare.

Andreas Björsten: Född 1959, estradpoet och f.d ordförande i Romantiska Förbundet, ett litterärt sällskap som vill värna om romantikens tradition. Björsten har utgivit fem diktsamlingar på små förlag, och har stått på barrikaderna i striden mellan språkmaterialister och romantiker. Han skriver på kollektivbloggen Den Blinde Argus.

Karin Boye: 1900-1941, en av Sveriges mest älskade poeter genom tiderna, första kvinnliga modernisten i Sverige. Även romanförfattare. Verkade i kretsarna kring Clarté, och tillhörde sin tids radikala falang. Var full av idealistisk renhetslidelse. Dog i förtid för egen hand.

Vilhelm Ekelund: 1880-1949, enligt mig en av Sveriges finaste författare, som trots att han inte är någon Thoreau när det gäller naturen, ändå har en renhet och en ädelhet som för en i kontakt med naturens krafter, och överensstämmer med naturens själ. Han var en stor naturlyriker, och diktade om naturen som om en älskad kvinna.

Andreas Andris Fågelviskare Hansen: Född 1991, medverkar i föreningen Naturliv i Järna, en förening som lär människor att klara sig i

vildmarken, Andris har lärt sig 120 fågelläten som han kan vissla, genom att vistas mycket i vildmark. Han har uppträtt i svensk TV med sina fågelläten. Bor i Järna.

Richard Heinberg: Född 1950, är en amerikansk journalist och hållbarhetsförfattare, särskilt inom Peak Oil-frågor, som är väldigt populär inom miljörörelsen, permakulturrörelsen, omställningsrörelsen och Peak Oil-rörelsen. En riktig tungviktare inom dessa kretsar, och seriös även om han anses lite New Age. Han har även anarkistiska böjelser.

Paul Kingsnorth: Född 1972, en brittisk författare och tänkare. En f.d. ställföreträdande chefredaktör för ”The ecologist”, en brittisk miljötidskrift. Grundaren av ”Dark Mountain Project”, en radikal miljörörelse med starkt civilisationskritiska och nästan anarko-primitivistiska tendenser. Manifestet "The Dark Mountain Manifesto" 2009 var en av hörnpelarna i rörelsens början.

Fujiwara no Kinto: 966 – 1041, japansk medeltida poet och kalligraf.

Lars Larsen: Född 1984 i Finland, norrman, bor i Stockholm, poet och ekofilosof (dock inte en akademisk sådan) kallas även ”Munken”, själv kallar han sig "Skogsmannen Snigelson” p.g.a. vissa starka band till naturen och djuren, grundlagda bl.a. genom många års hemlöshet som boende i tält, kåta och hydda i Flaten naturreservat och Nackareservatet. Titti Spaltros pojkvän. Debuterade som poet 2007 med "Över floden mig" på eget förlag, har också gett ut ett ekoteologiskt verk, "Djurisk teologi. Paradisets återkomst" på Titel förlag 2010. Är också aktiv bloggare på www.universalist.blogg.se, en folkligt ekofilosofisk blogg.

Rolf Leijonmarck: Poet, medlem i Romantiska förbundet, skriver bara bunden vers med rim, arbetar med ett versepos om Karelen med inslag av Finlands nationalepos Kalevala.

Harry Martinson: 1904-1978, berömd svensk poet och romanförfattare, enligt mig en av Sveriges finaste naturlyriker genom tiderna, fick Nobelpriset 1974 tillsammans med Eyvind Johnson. Luffade en hel del i sin ungdom, skrev senare en självbiografisk roman om detta, ”Vägen till Klockrike”. Inspirerad av kinesisk filosofi. Dog för egen hand på ett psykiatriskt sjukhus, p.g.a. den massiva kritik som han blev utsatt för av svenska kritiker, som inte tyckte han borde ha fått nobelpriset.

Johan Ludvig Runeberg: 1804-1877, Finlands nationalskald, finlandssvensk, bodde mycket i Borgå, där hans författarhem står som museum idag. Skrev Finlands ena nationalepos, Fänrik Ståls sägner (Kalevala är det andra nationaleposet) och författade även Finlands nationalsång. Hade en stark naturandlighet och var även religiös, men av en liberalare sort, där naturen spelade en stor roll.

Masaoka Shiki: 1867-1902, japansk poet, ”Shiki anses allmänt vara den som införde och utvecklade den moderna haikudiktningen ur äldre former” (Wikipedia).

Titti Spaltro: Född 1965, halvt italiensk och halvt svensk, fotograf, filmare och poet. Bor i Stockholm med Lars Larsen, sin pojkvän. Ska snart ge ut en diktsamling tillsammans med honom, som heter ”Naturens återkomst”, på Fri Press förlag. Har fotat hemlösa under lång tid, och medverkat i en fotobok om dem, ”Utanför” tillsammans med Mattias Nilsson. Har haft en fotoutställning "kollektivliv" både i Stockholm" (2016) och Åbo (2017), ett femårsprojekt som handlar om vardag och fest i två kollektiv i Åbo. Håller också på med ett filmprojekt om södra Sveriges ekobyar, som hon filmat under en lång vandring till Skåne och tillbaka, tillsammans med Lars.

Randy Udall: (1951-2013) Amerikansk energianalytiker. En av Amerikas ledande aktivister i att förespråka energihållbarhet.

Innehåll

Redaktionellt

Våren har kommit.

”Utanför fönstret slår våren ut.
Marken blir grön igen.
Allt som var dött, väcks till liv,
det kan också vi
så länge vi andas.”

Så sjunger Ted Gärdestad i sin låt ”För kärlekens skull” från 1993.

När skall den svenska litteraturen vakna till liv, ur sin post-modernistiska dvala? Jag upplever att aldrig har skönlitteraturen (och särskilt poesin) varit så eländig och dålig som under de senaste tre decennierna. Det har börjat bli bättre, tecken till gryning kan ses, men kommer den att resa sig igen? Kanske måste folket, livet och naturen komma tillbaka, bortom ”lesefruchte*” och skrivande för förlag och kritiker. Kanske vi behöver en ny syntes av liv och skrift, där vi åter förstår att ädel litteratur inte kan födas utan ädelt liv.

Med detta tidskriftsnummer vaknar Delta till liv igen efter drygt tio års sömn. Jag vill återuppliva den eftersom jag upplever den, såsom den var för tio år sedan, som en vitamininjektion av liv i den svenska skönlitteraturen, något jag med detta nummer försöker leva upp till.

Tidskriften Delta var från början en Poetry Slam-tidskrift, som gick över till att bli en vanlig litterär tidskrift. När den nu återuppstår, är det i en ny form, mer i tidskriften Vargatids anda, denna anarkoprimiti-vistiska tidskrift med efternamnet (i första numret) ”Tidskrift för återknytning till Moder Jord”. Den kom ut med fyra nummer under början av 2000-talet, men lades ner efter det (Delta kom också ut med fyra nummer innan den lades ner). Den nya Deltatidskriften vill ta vid där Vargatid slutade.

Och den är mer insyltad i det litterära livet än Vargatid, och vill verka för att bygga broar mellan miljörörelsen och den litterära sfären. Den ser sina urkällor inte bara i anarkoprimitivismen, utan även i romantiken från 1800-talets början, i sin rousseanska form, särskilt hos sådana som Wordsworth, Hölderlin och Almqvist. I lyrikhistoriens naturromantik hittar man mycket ved för anarkoprimitivismens brasa. Men en ny romantik, som jag drömmer om skall komma mer och mer, behöver stå självständigt gentemot den gamla, och ha sin egen filosofi, något jag kommer att snickra på i den nya Deltatidskriften. Framför allt bör man revidera naturromantiken i riktning mot verklighetssinne, skala bort världsfrånvändheten och det överdrivna drömmandet, och **låta romantiken upptäcka verklighetens romantik**, den skönhet och romantik som faktiskt finns i naturen. Kanske det inte blir så häftigt, men naturen är vacker och romantisk så det räcker.

Det här numret är ett gratis provnummer, och om man vill prenumerera på tidskriften, är det bara att mejla mig på naturensbarn@yahoo.com.

Lars Larsen

* ”kunskaper, tankar etcetera som är resultat (enbart) av läsning”, citerat från www.synonym.se

Fastän för länge sedan vattenfallet
slutat att sjunga
evigt
dess namn
bär oss ett eko av brus

(Kinto, fritt tolkad av Lars Englund i boken ”Japansk lyrik för tusen år sedan” 1958)

Det finns ett tabu kvar att bryta, och det är konstnärerna som måste göra det

"Mainstream konst i västvärlden har länge handlat om att chockera; om att bryta tabun, om att Bli Uppmärksammad. Detta har hållit på så länge att det har blivit vanligt att hävda att i dessa ironiska, utmattade, post-allting tider, finns inga tabun kvar att bryta. Men det finns ett.

Det sista tabut är myten om civilisationen. Det är byggt på de historier vi har konstruerat om vårt geni, vår oförstörbarhet, vårt manifesterade öde som en utvald art. Det är där vår vision och vår tro på oss själva flätas samman med vår lättsinniga vägran att möta realiteten av vår position på denna jord. Det har lett den mänskliga rasen till att uppnå vad den har uppnått; och har lett planeten in i ekocidens tidevarv. Dessa två är intimt länkade. Vi tror att de måste frikopplas från varann om någonting ska bli kvar.

Vi tror att konstnärer – ett ord som för oss är det mest välkomnande av ord, ett ord som tar under sina vingar skribenter av alla slag, målare, musiker, skulptörer, poeter, designers, skapare, tillverkare av saker, drömmare av drömmar – har ett ansvar att börja frikopplingens process. Vi tror att, i ekocidens tidevarv, måste det sista tabut brytas – och att bara konstnärer kan göra det.”

(Utdrag ur de brittiske ekoförfattarna Dougald Hines och Paul Kingsnorths fantastiska manifest: "The Dark Mountain Manifesto" 2009, utdraget översatt av Lars Larsen, manifestet kan läsas i sin helhet på nätet på www.dark-mountain.net/about/manifesto)

"Det är svårt, idag, att föreställa sig att en poets ord en gång var fruktad av en kung” (*Paul Kingsnorth* i "The Dark Mountain Manifesto", citat övers. av Lars Larsen)

Behovet av en ny romantik

Världen behöver en ny romantik (jag syftar på den litterära epoken "romantiken" i början av 1800-talet). Vi har avförtrollat världen genom civiliseringsprocessen, så att den mist sin helighet. Detta har lett till att livet för många civiliserade mist sin romantik, och blivit mekaniskt, ja naturen uppfattas mekaniskt (i sig själv är livet/naturen romantisk och organisk). Civilisationsprocessen är en mekaniseringsprocess, där känslan och instinkten får ge vika för kall rationalitet och snusförnuft, för stel beräkning och torr kalkylering. Människorna blir räknemaskiner, för att tala med författaren Harry Blomberg. Naturen ses som en samling resurser att exploatera, istället för som vår Mor och vårt sanna hem. Den postmoderna poesin speglar detta, inte minst den s.k. "språkmaterialismen", där romantiken har dött, där sambanden mellan orden brutits, där muntlighet, begriplighet och mening urholkats, så att poesin blivit mekanisk, en samling lösryckta ord radade efter varann, något en dator lika gärna kunnat prestera. Obegripligheten har gjorts till dygd, och den anses som ett tecken på "djup" och "mystik".

Vi måste motverka allt detta, och kämpa för en romantisk renässans, tillsammans med retrogardisterna (som Håkan Sandell och Carl Forsberg) och litterära sällskap som Romantiska Förbundet (med t.ex. Andreas Björsten) och andra, som rotar oss i bildningen och våra rötter, som rotar oss i sambanden, något som vår tids till stor del historielösa unga poesi sällan vill veta av; där saknas klangerna av historien, av traditionen, där härskar upproret för upprorets egen skull, negativismen och normbrytandet och nyhetsmakeriet för deras egen skull.

Men ny romantisk poesi räcker inte, för en romantisk renässans. Det är högst plåster på såren. Vi måste gå till roten av problemet; civiliseringsprocessen, och försöka bryta den. Vi måste återknyta till livets rötter, naturen, ja Verkligheten. Vi måste radikalt ändra vårt sätt

att leva, närma det till naturfolkens livsstil, de som bevarat våra yttersta rötter, de som bevarat **sambanden**. Det är sambanden som ger livet dess romantik och djup, och bevarar oss från mekaniseringen, sambanden människor emellan, mellan människa och natur, mellan nutid och historia, nutid och våra yttersta rötter.

Lars Larsen

(”Joshua”, foto av Titti Spaltro)

”We have been living like gods. Our task now is to learn how to live like humans. Our descent will not be easy.” (Randy Udall)

(Utdrag ur inledningen till den ännu opublicerade essäsamlingen ”Åter till det vilda. En uppgörelse med civilisationen”av Lars Larsen):

Inledning: Vi behöver en miljöväckelse!

Föreställ dig att den bibliske vilden och profeten Johannes Döparen dimper ner i vår tid, och besöker vår nuvarande planet för första gången. Han gör en jorden runt-resa, guidad av en klimatvetenskapsman, som förklarar för honom vad han ser, och som också undervisar honom i klimatets tillstånd och framtid på jorden.

På sin resa lägger Johannes Döparen märke till en sak särskilt noga. Det är den massiva trafiken i världens storstäder, som bara spyr ut koldioxid, samt de väldiga fabriksskorstenar som riktigt synligt gör det samma. Detta får Johannes att undra om vi inte är riktigt kloka - med detta förfarande stjäl vi ju tillvaron för våra efterkommande, och riskerar att planeten blir obeboelig om hundra år eller så, eller rentav snarare.

Johannes kommer bara till en enda slutsats: planeten jorden behöver en global, massiv miljöväckelse för att detta skall stoppas, samt en heroisk mobilisering av alla mänsklighetens krafter, liknande den de allierade genomförde under andra världskriget, för att få stopp på koldioxid-utsläppen. Vi behöver en planerad global kraftig recession, ja en planerad kraftig nerväxt i den globala ekonomin, samt en planerad kraftig minskning av befolkningen genom att de flesta slutar föda nya barn. Allt detta kräver en gigantisk miljöväckelse för att kunna startas.

Så Johannes Döparen börjar trycka upp flygblad, traktater, med väckelsebudskapet på, och börjar predika budskapet på gator och torg, när han inte finner några andra kanaler för sitt budskap (etablissemanget tar inte honom på allvar). Överallt ropar han: "Vi måste starta en miljöväckelse!"

Vi befinner oss i ett osynligt krig

Vi befinner oss i ett osynligt krig. Ett krig som ofta inte märks. Det är det stora kriget mot djuren och naturen (omkring 150-200 arter av djur och växter dör ut varje dag, enligt FN:s Environment Programme 2010 *), mot klimatet, mot tredje världen, och inte minst, våra efterkommande. Det är ju dessa som får betala för den utsugande, civiliserade lyxlivsstil som vi har nu, det är de som får betala ner våra skyhöga statslån. Detta krig är lömskt. Offren sopas under mattan av den lömska reklamen och de fördummande TV-programmen. Att omvända och civilisera urbefolkningar anses som en stor uppoffring, "den vite mannens börda". Vi tror att bara vi får tredje världen att gå i skola (och därmed få itutat sig västerländska värderingar), så skall fattigdoms-problemet lösas, alltmedan vi bygger våra väldiga fabriker där den vilda naturen en gång blomstrade och närde urbefolkningar. Vi tar deras kokosnötter och skickar dem över halva jordklotet, och betalar för dem i pengar, bara för att de skall köpa våra onödiga, förtryckande lyxprylar, tillverkade i tredje världen under slavliknande förhållanden, och med slavaktiga löner. Vi odlar tobak, te, kakao och kaffe, helt onödiga varor, på urbefolkningarnas en gång så dyrbara naturområden, som närde dem med mat som en mor. Så beslaglägger vi den mark som tredje världen skulle behöva till matproduktion för att lindra svälten för de 800 miljoner som svälter på vår planet.

När skall detta osynliga krig få sitt slut? Måste civilisationen kollapsa för att det ska ta slut? Måste mänskligheten rentav dö ut, för att naturen skall kunna återhämta sig? Nu liknar civilisationen jäst i en druvsaftburk, jästen äter druvsockret, och producerar som avfall alkohol. Men till slut är sockret uppätet, och jästen dör av avfallet, alkoholen, som omvandlar druvsaften till vin. Likaså äter civilisationen på oljan, kolet och naturgasen, och producerar som avfall koldioxid. Men civilisationen slutar inte äta på oljan, kolet och naturgasen innan nästan allt är uppätet. Kommer civilisationen att dö av avfallet, koldioxiden, när

den producerar abrupta klimatförändringar?

* Så sade Ahmed Djoghlaf, generalsekreterare för FN:s ”Convention on Biological Diversity” 2010. Det låter visserligen som en överdrift, och forskarnas uppskattningar om utrotningstakten varierar kraftigt, men det säger något om hur allvarligt läget är att sådana uppgifter framkommer från auktoriteter på området.

Att lära sig av tiden då man inte skiljde mellan arbete och fritid

"Något som också ger en aning om synen på arbete är att vissa stammar, exempelvis det australiensiska folket "Yir-Yoront, inte gör någon språklig skillnad mellan orden "arbete" och "lek". (David Jonstad om australiensiska urinvånare i sin bok "Jordad. Enklare liv i kollapsens skugga" Ordfront 2016)

...“en annan dikotomi visar sig, distinktionen mellan arbete och icke-arbete, som i så många, många generationer inte existerade,” skriver den anarkoprimitivistiske filosofen John Zerzan i “Twilight of the machines” (2008). Han syftar på de två miljoner år som vi levde ociviliserade som jägare-samlare. Då fanns det ingen uppdelning av arbetet såsom senare i civilisationen. Och arbetet var som en lek! Människan ”arbetade” då såsom djuren ”arbetar”. Vem tänker att en humla arbetar då den surrar från blomma till blomma? Den gör det den är skapad att göra. Vi är inte skapade till de arbeten som civilisationen ger oss i dag. De finns inte i våra gener. Det är därför vi skiljer mellan arbete och fritid, och tycker arbetet är krävande och tungt, så att vi behöver ”fritid”. Men under två miljoner år var inte arbetet tungt för människan, paleo-antropologer har räknat ut att vi då använde ungefär två till fyra timmar varje dag till jakt och insamlande av mat. När man ”arbetar” bara två till fyra timmar om dagen, och därtill med sådant som

är direkt knutet till överlevnaden, sådant som är djupt meningsfullt, känns det inte som arbete. Det för däremot tankarna till myten om Adam och Eva i Edens lustgård.

Jag kan inte undgå en viss längtan efter det tillståndet, som människan har levt i under största delen av sin historia, och kan heller inte undgå en viss undran över huruvida det vore möjligt att återvända därtill. Det som krävs, vore att vi lät våra åkrar växa till skogar igen, och så småningom släppte alla boskapsdjur fria i dessa nya skogar. Så skulle vi kunna leva på fiske (jag gillar inte riktigt jakt, jag accepterar det bara i desperata situationer) och insamlande av nötter, äpplen, päron, bär och annat som man kunde torka till vintern. Om vi gick tillbaka till det tillståndet, skulle jag nog ge upp min semi-vegetarianism, och vara med i fisket. Men ett sådant tillstånd skulle kräva en radikal minskning av befolkningsmängden, kanske ner till en tiondedel, till 740 miljoner globalt. Detta är inte heller helt omöjligt att tänka sig, ifall största delen av mänskligheten slutar skaffa barn. Civilisationens sannolika framtida kollaps skulle också kunna hjälpa oss att bli färre. Jag har personligen bestämt mig för att inte alstra barn, och uppmuntrar även andra därtill. Vi är radikalt för många, enligt mig och många andra inom miljörörelsen, och naturen håller på att förgå av överbefolkningens belastning, som blir så mycket värre då så många lever i lyx.

Jag tror dock inte längre, såsom i min förra bok ”Djurisk teologi. Paradisets återkomst” (2010), att vårt urliv i djungeln var ett paradis, men det var inte heller så uselt som den moderna civilisationen vill få oss att tro. Sanningen tror jag ligger någonstans mittemellan. Det ”paradisiska” låg snarare i att vi inte behövde arbeta, och i att vi levde i harmoni med resten av skapelsen, utan exploatering av naturen och utan att förslava andra varelser.

Lars Larsen

Tankar om civilisationen och människans relation till naturen

I de levandes land. Vad menas det med att vara levande? Vem är jag? Varför är jag här? Frågor som de flesta av oss frågar oss själva. När vi föds till dagens värld, stiger vi in i en plats utan rötter. Vi växer upp och tänker att världen runt oss alltid har sett ut på detta sätt, och kommer att fortsätta utvecklas på ett visst sätt. Det är lätt att ta saker för givet. Men om vi ser tillbaka på vår historia, kan vi se stigen som leder oss in i just denna stund i tiden. För mig har det att växa upp i denna så kallade ”Civilisation” inte varit en lätt resa. I många år lärdes jag att tro att jag var konstig, att eftersom jag inte kunde passa in i den färdiga ramen, så var det något fel på mig. Det är inget fel på mig. Det är inget fel på dig. Men det är något fel på den ”Civilisation” som var enda en av oss har vuxit upp med. Ett system av ständigt växande profit och konsumtion, dränerande livet ut ur denna planet. De flesta av oss går till arbetet varje dag, men för vem arbetar vi? Bryr vi oss ens om att fråga denna fråga?

Jag känner smärta. Gör du det? Jag känner smärtan av separationen från denna Jord, från andra människor, och från mitt djupare jag. Utan dessa relationer, är det frestande att söka denna känsla av tillfredsställelse från materiella ting. Att hålla fast vid att vi behöver arbeta för pengar. Om vi verkligen ser på historien, så valde inte våra förfäder detta. De var tvungna. För 10 000 år sedan levde majoriteten av människorna i djup relation med naturen. Naturen var allt som fanns. Under de nästa årtusendena, gång på gång, blev folk förtryckta, och förtryckte andra. Jordbruket fick oss att arbeta mot naturens egna cykler. Steg för steg formades hierarkier, där några människor hade makt över andra. Konungar och regeringar, över många århundraden fann de sätt att kontrollera andra människor, för att profitera på andras arbete. Genom att separera folk från folk, och folk från det land som upprätthåller oss. Tills folket inte längre hade några rötter som band dem vid Jorden eller varandra. En hel civilisation av separerade individer arbetande för

att upprätthålla en maskin som förstör själva livets källa. Det är där vi befinner oss idag. Vi bär all smärta och förtryck från många generationer innan oss. Ingen av oss valde detta frivilligt.

Jag tror att vi behöver fråga oss själva vad en människovarelse är för något. Ta vilken annan levande varelse som helst. En varg till exempel lever inte för sig själv. Den är beroende av, och påverkar ett helt ekosystem av otaliga livsformer. Vargen är summan av alla dess relationer till växter och djur som bildar skogens ekosystem. Om du placerar en varg i en djurpark, kommer den ändå att se ut som en varg. Men den är inte längre en del av det system som skapade det över millioner av år, och som den hjälpte till att skapa. Utan skogen, är inte vargen någon varg. Och skogen är inte någon riktig skog utan vargen. Ur det perspektivet, är människor inte människor utanför ett naturligt ekosystem. Så vad är vi?

För mig är det att dela min gåva att tala naturens röster i TV, som att ta vargen in i djurparken. Dessa röster är meningsfulla i naturens hjärta, men på en scen, för TV, tas det ut ur sin kontext. Jag är inte verkligen mig när jag är utan kontakt med naturen. Då är jag bara en blek skugga av vem jag verkligen kan vara. I djup relation med alla levande saker runt mig, har jag rötter. Frågan om vem jag är, och varför jag är här, blir irrelevant. Jag bara är. Exakt där jag behöver vara. Det är inte lätt att gå på en stig där få andra går. Jag är inte fri, jag tillåts inte att leva så som jag vill och ströva omkring i skogarna som jag önskar. Och vild natur blir allt svårare att hitta. Vi är vilsna. Vår civilisation är vilse. Våra rötter är i den levande naturen, där är vår väg till överlevnad i dessa kristider. Vi måste läka splittringen mellan oss och resten av den levande världen. Vi är alla i detta tillsammans, varje människa delar detta arv. Jag tror på vår kraft att läka oss själva, och genom detta läka denna planet. Släpp utvargen från buren, vi går tillbaka till Jorden nu!

Andreas Andris Fågelviskare Hansen

Våren är på väg

Solen lyser igen.
Varmare för varje dag som går...
Våren är på väg... känner dess friskhet i min själ.

Drömmer om blommande ängar och att åter få
ströva i det sköna.

Sova på bäddar av mossa... in i skogens vildvuxna grotta.

Krama om alla träd som väntar på att knoppa ut mot himlens
blåa duk...

Sitta vid en bäck och höra isen smälta och åter börja flöda.

Känna vinden kittlas mot min kind, med dess lätta bris...
och
höra fåglar sjunga in vårens blomstertid, vilande på en
späd kvist, knaprande på allt det gröna som finns
tätt intill...

Titti Spaltro

"Det finns ett pris att betala för skönheten, ett pris som har med ens personliga livsföring att göra; språkmaterialisterna är inte villiga att betala det; och därför når de inte heller skönheten som de därför negerar." (*Andreas Björsten* på kollekivbloggen Den blinde Argus, 29.12. 2009)

(Foto av Titti Spaltro)

Jag är vild

Jag är vild … lik en kvinna
som dansar vid månens ljus …

Jag är vild … lik en man
som sover under bar himmel
utan bekymmer …

Jag är vild … lik en tiger
som spanar efter sitt byte
inne i Djungelns våta hud …

Jag är vild … lik vinden
som smeker alla ting med

sitt varma sus…

Jag är vild … likt regn
som faller ner och vattnar
jordens bördiga säd …

Jag är vild … lik en flod
som flödar fritt, i enhet
med Naturens rytm …

Jag är vild … lik fåglar
som flyger fritt, in i
himlens vida rymd…

Jag är vild … lik rådjur
som springer omkring, med sina
ögons ömma blick …

Jag är vild … som en stjärna
som strålar in i nattens mörka filt …

Jag är vild … lik lukten av hud
när älskogen är slut …

Jag är vild …

Titti Spaltro

"Där är ställen hos vissa författare som liksom ligga utanför ramen av deras verk, ställen där man plötsligt känner att mannen som talar icke är den litterära arbetaren Så och Så, utan människan, högt över all "litteratur", klar, djup, god - men också med en vild klang, som far genom själen likt sjöfågelsskriket kring en ödslig havsvik."(*Vilhelm Ekelund* i "Veri similia" 1915)

Det nakna folket

Det berättas om ett bondefolk i Flaten
att de strävade från morgon till kväll
för att kunna duka fram den knappa maten
varje dag i sitt fattiga tjäll.

Så hade det varit så länge
man mindes, och skulle fortgå
så länge naturen var den stränge,
efter syndafallet karga tistelvrå.

Men så kom det en dag ett naket folkslag
av en svävande, drömmande natur,
som ett underligt, mystiskt vinddrag,
helt utan att man fattade hur.

De ropade till i en björkklunga
så att blodet det isade till.
Det var deras sätt att sjunga
som fick hjärtats puls att stå still.

De sjöng inga riktiga sånger
på ett språk som det gick att klura ut.
Det var den urgamla sången
som aldrig tar slut.

Det var inte möjligt att förnimma
vad den sången handlade om
innan den fruktansvärda timma
för det slutliga avslöjandet kom.

Det var drängen Robert, son till smeden

som tog matpaus och följde efter dem
när de åter försvann emellan träden
bort mot floden Betlehem.

Det var när det plötsligt blev tvärstopp
vid den slingrande flodens jättelind
som ett ljussken föll på Roberts drängkropp
som nästan gjorde honom blind.

Det var deras sätt att lustfyllt äta
av det frodiga jätteträdets blad
som fick drängen att lamslagen leta
sig tillbaka till sitt hem och sin stad.

Han förtalde, väl framme i Flaten
för sin väntande far, en gammal smed:
"Vi har slitit förgäves för maten.
Man kan leva av blad från skogens träd."

(*Lars Larsen,* ur diktsamlingen ”Naturens återkomst”)

(Foto av Titti Spaltro)

Lita

Lita på det lilla, sköra, bräckliga livet…
Den som inte syns, inte skapar stora
rubriker, eller närs av storslagna fantasier…
utan bara är … i all sin enkelhet och brustenhet.
Kanske lite som det lilla, vilda liv som
Naturen har att erbjuda.
Det är lycka.

Titti Spaltro (Dikterna ”Jag är vild” och ”Lita” av Titti kommer ur hennes kommande diktsamling ”Naturens återkomst” med Lars Larsen på Fri Press förlag)

Svanen

Från molnens purpurstänkta rand
sjönk svanen, lugn och säll,
och satte sig vid älvens strand
och sjöng en junikväll.

Om nordens skönhet var hans sång,
hur glad dess himmel är,
hur dagen glömmer, natten lång,
att gå till vila där;

hur skuggan där är djup och rik
inunder björk och al,
hur guldbestrålad varje vik
och varje bölja sval;

hur ljuvt, oändligt ljuvt, det är
att äga där en vän,
hur troheten är hemfödd där
och längtar dit igen!

Så ljöd från våg till våg hans röst,
hans enkla lovsång då,
och snar han smög mot makans bröst
och tycktes kväda så:

Vad mer, om än din levnads dröm
ej sekler tälja får?
Du älskat har på nordens ström
och sjungit i dess vår.

Johan Ludvig Runeberg

Några naturlyriska japanska haikun

Månen bakom gräset
Vinden sveper förbi.
Gråten av en gök.

Shiki

Vit krysantenum.
Att möta en annans blick.
Inte ett uns av damm.

Basho

Oh, hur jag skulle vilja
tvätta världens damm
med dessa daggdroppar.

Basho

Utspridda körsbärsblom
flödar i vattnet bland rissäden.
Månljus och stjärnljus.

Buson

Önskan

Ack låt mig leva riktigt
och riktigt dö en gång,
så att jag rör vid verklighet
i ont som i gott.
Och låt mig vara stilla
och vörda vad jag ser,
så detta får bli detta
och inget mer.

Om av det långa livet
en enda dag var kvar,
då sökte jag det vackraste
som jordlivet har.
Det vackraste på jorden
är bara redlighet,
men det gör ensamt liv till liv
och verklighet.

Så är den vida världen
ett daggkåpeblad
och ini skålen vilar
en vattendroppe klar.
Den enda stilla droppen
är livets ögonsten.
Ack gör mig värd att se i den!
Ack gör mig ren!

Karin Boye

Blåklockan

Det ringer en blåklocka livet ut,
den ringer vid barnets första timme,
den ljuder så svagt tills livet är slut,
den doftar ännu i skogens minne.

Över skogar och dimman på ängen,
över marken när våren står ny,
där björkens blad har sina hängen,
där solen lysa och vid regntung sky.

Ingen alls kan den klockans slag följa,
denna klockas rötter vintern skydda,
denna klockas mening skogen dölja,
klockan bor under osynlig hydda.

När tidens piska över oss viner,
den klockan slår alltid långsamma slag,
om aftonsolen svagare skiner,
klangen lever både natt som dag.

Under dess ljud är allt stilla och klart,
ljuva dofter där har ett sällsamt bo,
gömda klanger ljuder så underbart,
glömd förundran den är äkthetens tro.

I mörkaste kaos klockan låta,
denna enkla klocka är klangens ängel,
om klangen mänskans dårskap förlåta,
önskar den vore hoppfullhetens stängel.

Om du hör en blåklockas milda ton,
den är tillvarons allsmäktiga grund,
är blomsterängen, är gudomlig tron,
en evighet lång är klockans...sekund.

Rolf Leijonmarck

(”Geishan”, foto av Titti Spaltro)

"I min första bok “Memories and Visions of Paradise” (Tarcher, 1989; Quest, 1995), t.o.m. hypotetiserade jag att den universella myten om en förlorad Guldålder skulle kunna representera mänsklighetens kollekti-va minne av tiden innan plogar, kungar och arméer.” (*Richard Hein-berg* i artikeln “Green Anarchism and Oil depletion: how close is the collapse?” i tidskriften “Fifth Estate”, Summer 2004, citat översatt av Lars Larsen)

Ur Harry Martinsons naturlyrik:

Ur ”Kväll i inlandet”

Tyst gåtan speglas. Den spinner afton
i stillnad säv.
Här finns en skirhet som ingen märker
i gräsets väv.

Ur ”Rast”

Det var i den lyckliga timmen då ingen
som rastar sitt sinne i ljusnande lundar
har någonting otalt med tiden och tingen
men glömmer de dagar och tider som stundar.

Ur ”Barndomslandskap”

Ännu hade ej vårt hjärta
nått förhärdelsen och vreden.
Vi var barn, vår själ stod öppen
som en kojas dörr mot heden.

Ur ”Barndomens skog”

Till lingonfjärran därinne
i sommarens egen socken
sträcker min dröm ibland
liksom en trana om våren.

Något om David Jonstads bok "Jordad. Enklare liv i kollapsens skugga" (Ordfront 2016)

Jag har med stort intresse läst David Jonstads bok "Jordad. Enklare liv i kollapsens skugga." (Ordfront 2016). Den höll en fin kvalitet genom hela boken. Den var i nivå med hans två tidigare böcker, "Vår beskärda del. En lösning på klimatkrisen" (Ordfront 2009) och "Kollaps. Livet vid civilisationens slut." (Ordfront 2012), som jag också läste med stort intresse. Jonstad är mycket beläst och redig i sina tankar, han är silver-klar och klockren, är aldrig dunkel och svårbegriplig. Detta är han i allt han har skrivit, och jag har fattat stort tycke för hans stil. Det är all-mänbildning att läsa hans texter, den ger en lust att forska vidare. Jag tycker de ska betraktas som standardtexter inom den svenska eko-litteraturen, ekoklassiker alltså. Och de borde översättas till engelska.

"Jordad" handlar om våra band till jorden och naturen, om att återupprätta dessa band. "Tillbaka till landsbygden, tillbaka till det självförsörjande livet!" kan vara bokens motto. Jonstad lever som han lär, han flyttade för några år sedan från Stockholm till en gård i Dalarna, tillsammans med sin sambo och sina två barn. Han beskriver denna flytt i boken.

Jonstad menar att de flesta människorna i samhället har förlorat kontakten med marken, och lever i en bubbla, i ett ekorrhjul. Detta gäller särskilt stadsmänniskor. Vi förstår inte längre att vi måste ha mark för att försörja oss, att vårt liv ytterst sett vilar på den mark som vi odlar. Detta var en självklarhet för människorna i det gamla bondesamhället, när 80 % av den svenska befolkningen (i mitten av 1700-talet) levde direkt av jordbruket. Nu lever bara ungefär 1,5 % av jordbruket. Denna avbefolkning av landsbygden är ett symptom av industrialismen, och den har inte skett frivilligt, utan genom statens tvång, statens satsning på det storskaliga jordbruket istället för det små-skaliga. I gamla dagar var allt

jordbruk småskaligt och självförsörjande, men sakta har staten lagt sig i böndernas liv, och fördrivit dem från sina gårdar, så att de tvingats flytta till städer, där de tvingats sälja sin arbetskraft till fabrikerna, ja förslava sig själva. Detta krig mot självförsörjningen har pågått i hundratals år, och det har varit en systematisk slakt. Det är så vidrigt att man kan spy. I vår del världen är detta krig över, det mesta av motståndet har slaktats, medan det ännu pågår i tredje världen för fullt. Även där vill nykolonialisterna och regeringarna förvandla de småskaliga jordbruken till industrijordbruk, precis som i vår del av världen. Även där sker det inte frivilligt, utan måste tvingas igenom.

Med industrijordbruket kom slaveriet. Jonstad skriver hur bonden i gamla dagar hade betydligt mycket mer fritid än våra dagars bönder, som ibland jobbar 75 timmars veckor, ja ibland 16 timmars dagar. I gamla dagar (på 1800-talet) kunde det hända att bonden jobbade bara 200 dagar i året. Och för den gamla tidens bonde fanns inte uppdelningen i arbete och fritid. Allt var ett. Man såg inte på klockan. Tiden fanns inte i modern mening. Jonstad skriver om hur vansinnig vår tids "arbetslinje" är, att vi måste skaffa jobb för jobbens skull, oavsett hur nyttiga dessa jobb är. Detta var vansinne för den gamla tidens bönder.

Jonstad hävdar att gamla tidens bönder hade en naturlig fallenhet för anarkism, för självständighet. De ville inte att staten skulle blanda sig i det de gjorde, de ville leva så som de själva ville. De gillade helt enkelt inte staten. Ibland bildades det i gamla tider bonderepubliker, som helt enkelt sket i vad staten ville, och tog över styret själv.

Hos Jonstad kan skönjas ett slags mild anarkoprimitivism, inte av stenåldersslaget, utan mer en som liknar Leo Tolstojs och Guy McPhersons anarkoprimitivism. McPherson kallar det "agrarian anarchism". Tolstoj ville också tillbaka till bondelivet, han förkastade hela den civiliseradeordningen och kulturen, och förordade att alla skulle gå tillbaka till att odla och sköta djur, staden skulle tömmas, och lands-

bygden och byn skulle vara det enda kollektiv man hade. Jag tror Jonstad skulle kunna känna sig lite hemma hos Tolstoj och i den Tolstojanska rörelsen (fast han inte är vegetarian längre, som Tolstoj var). Jag tror dock Tolstoj är mer radikal i sin anarkoprimitivism än Jonstad.

Det går annars en skiljelinje inom miljörörelsen. Den kan uppdelas i två huvudlinjer. En med primitivistiska tendenser, som Jonstad tillhör, och sedan "ekomodernisterna" som tror att det är bara att köra på, med mera tillväxt, bara man skapar "grön tillväxt" och "grön teknik". Mark Lynas och James Lovelock är exempel på folk ur miljörörelsen med ekomodernistiska drag. Båda förordar storskalig satsning på kärnkraft som räddningen ur klimatkrisen.

I Jonstads första bok "Vår beskärda del" från 2009 är han mer ekomodernist än primitivist (fast han inte förordar kärnkraft, utan förnyelsebar energi), men i hans andra bok "Kollaps" från år 2012 skönjer man redan mörkare, mer primitivistiska toner. Detta spår fullbordar han i "Jordad", som har klart anarkistiska och primitivistiska drag.

Att läsa Jonstad är för mig som att spela på hemmaplan, eller att spela i samma lag som han. Jag suger begärligt i mig allt, och väntar på nästa bok.

Lars Larsen

Recension av Andreas Björstens diktsamling. Muntliga åtbörder" (2017). Och något om den unga samtidspoesin.

Andreas Björsten, f.d. mångårig ordförande i Romantiska Förbundet, har gett ut en diktsamling, den femte i ordningen, på Fri Press förlag, ett litet alternativförlag med Bo Ranman (har bl.a. varit aktivist för urfolk i

Amazonas) som redaktör. Alla hans fem diktsamlingar har utkommit på små förlag, bl.a. Black Coffee Publications (Johan Nordgrens miniförlag) och Titel Förlag (Mats Barrdunges miniförlag), och de två senaste har kommit ut på Fri Press. Jag tycker detta är mycket betecknande för litteraturklimatet i Stockholm, att en sådan kvalitetspoet som Björsten inte ges ut på något större förlag, och inte recenseras och lyfts upp mer. Jag förväntar mig inte heller något annat av Stockholms poesietablissemang, så ruttet och ihåligt har det visat sig vara för mig.

Detta beror inte på att Andreas inte försökt nå ut. Han har försökt kanske mer än någon annan jag känner. Men han recenseras knappt. Medan dåliga och (negativt) obegripliga språkmaterialistiska poeter som Anna Hallberg och Ida Börjel (de är bara dåliga som poeter, inte nödvändigtvis som människor) kommer ut på Bonniers och får recensioner i många stora dagstidningar i Sverige. Snacka om kejsaren utan kläder. Detta är symptomatiskt för litteraturklimatet i Sverige, att oläslig poesi lyfts till skyarna och dess poeter får stipendier, medan de poeter som bär på de djupa historiska klangerna, de som har rötter i den klassiska lyriken och i centrallyriken, inte uppmärksammas av eliten (förutom vissa av det äldre gardet, som Göran Sonnevi). De har dock de breda folklagren på sin sida, vilket antyds av att den folkliga, muntliga lyriktraditionen fortfarande är populär bland folket, och lever vidare i sånger och i begravningsannonser och i den estradpoetiska världen. Språkmaterialisternas poesi ser man så gott som aldrig tonsatt, ej heller i begravningsannonser, de duger helt enkelt inte. De säger helt enkelt ingenting, och har tappat kontakten med musikaliteten, som en gång utmärkte all poesi.

Jag delar Andreas förtvivlan över det eländiga läget i poesivärlden (han tycker visserligen att språkmaterialisterna blivit lite bättre med åren). I en dikt skriver han om att inte ha någon identitet, ingen legitimation, när man ska ta ut pengar på banken, utan bara ha sitt namn att hänvisa till,

och man envisas med att vara känd någonstans, sedd i någons ansikte, och att du "gör dig osårbar innan du nås av / budskapet om poesins skugglösa förtvivlan". Andreas diktsamling har undertiteln "liten lyrisk självbiografi", och jag tror detta är självbiografiskt (i symbolisk bemärkelse).

Andreas har kämpat en förtvivlad kamp på kollektivbloggen "Den blinde Argus", där han varit mycket aktiv med att lyfta fram den verkligt bra nutidsdikten, och där han försökt förstå språkmaterialismen och romantikens död i den unga nutidspoesin som ges ut på de stora förlagen. Han är unik i denna kamp, och hans kamp liknar på retrogardisternas kamp. Han har varit en outsider, utanför den i tidningarna recenserade poesin, och har varit rätt missaktad av flera språkmaterialister, som menar att han missförstår dem. Men jag menar att Andreas alltid haft en verklig poäng i sin kritik av språkmaterialisterna, och förstår den bättre än de gör själva, inlindade som de är i deras egen obegriplighet. Andreas har påpekat hur de breda folklagren knappt längre läser nutida ung poesi, att de postmoderna poeterna har blivit inkrökta i sig själva, i sin egen obegriplighet, utan att vilja nå ut till folket. Ja, de verkligt folkliga och förståeliga unga poeterna ges inte riktigt ut längre av de stora förlagen, som blivit experter på poesi som bara läses av små litterära kotterier, i skrivarskolor och av recensenter. Björsten skriver i diktsamlingen:

"Riv murarna
runt de bästa poeterna
upphäv tystnaden
med muntliga åtbörder."

Muntlighet är ett honnörsord för Björsten, han är en erfaren estradpoet, med ett stort antal Poetry Slam-SM bakom sig. Poesin ska vara muntlig, den ska nå ut. Den klassiska poesin har ofta varit muntlig, musikalisk,

och den poesi som de breda folklagren berörs av, är ofta muntlig. Bara genom att nå ut kan poesin påverka och förbättra världen. Och det är detta Andreas vill med sin diktning. Han har en stark medkänsla med hemlösheten i sin diktning (t.ex. i dikten om poeten Peter Lindforss, som dog i hemlöshet), och har sagt till mig att han är en "kristen socialist". Ja, själva Andreas poesi kan sägas vara hemlös i den litterära världen, en "uteliggarpoesi", en outsiderpoesi som tigger om medkänsla, om att någon ska se den och förstå dess värde i det litterära klimatet. För Andreas är muntligheten, det att nå ut, nå fram, något som har med andlighet och solidaritet att göra, solidaritet med de svaga, som när han skriver:

"Muntlighet är att böja sig fram
med mörkret från mungipan mot ljuset.
Muntlighet är inte som gevärspipan
utan som det omåttliga regnandet mot vägen."

Muntlighet är en grundförutsättning för all solidarisk poesi. Hur kan en poesi vara solidarisk om man inte ens kan nämna orättvisorna med namn, utan bryter ner all mening, all kommunikation, all begriplighet? Detta har kanske inte språkmaterialisterna tänkt på. Hur kan vi kritisera maktens män om de inte ens kan förstå vad vi säger? Språkmaterialisterna vill göra uppror mot makt och hierarkier bara på språkets nivå, inte på innehållets nivå. Upproret sker bara på ytan, inte på djupet. Hur kan vi kritisera t.ex. djurfabrikernas djurplågeri om vi inte ens bryr oss om att göra oss förstådda? Det går inte, det blir att lura sig själv. Det blir autismens och psykosens obegripliga monologer. I språkmateria-lismen har poesin tappat sin själ och blivit galen. Andreas är en av dem som ser detta, och säger att kejsaren är naken. Det finns en begriplighet och en värme i Andreas diktsamling som gör mig glad. Och en kraft, en laddning som fångar mig. De flesta dikterna i den minimala samlingen (28 sidor poesi) går faktiskt att förstå. Och poesin ska vara ätbar, såsom

Andreas skriver i första dikten:

"men den matlagningskonsten
att poesin gick att äta
rå som den kom
bar jag hem i triumf"

Poesin i äldre tider gick oftast att äta, och det är denna rika tradition vari Andreas står. Idag är mycken förlagspoesi mer som den mat vi tillverkade i sandlådan som barn, i våra små hinkar, där vi blandade lite sand, vatten och annat smått som vi hittade ute. Vackert så, men vi måste lämna det infantila bakom oss om vi ska vara med och förändra världen. Ja, vi måste helt enkelt vakna till vuxenlivets ansvar, och sluta bara leka med orden, utan använda dem för att besvärja fram en solidarisk värld.

Att skriva bra dikt är dock att kasta sig ut i det vuxna livets utmaningar, och riskera stryk. Att vara en outsider som vågar kritisera samtiden, är något som har slagit ut många sköra själar. Men låt oss inte ge upp, bara vara på vår vakt. Andreas har öga för dessa risker, när han i sista dikten (kallad "Leonard Cohens råd till en gammal vän) skriver:

"Gå inte in i fas 3,
du kommer få svårt
att hitta ut.

Ta hand om dig;
börja skriv
sämre dikter.

Som många vet, är gränsen mellan galenskap och konst tunn. Jag tror det är bl.a. detta som låg bakom Leonard Cohens råd. Kanske gränsen blir tjockare om man skriver lite sämre dikter. Det finns en skörhet och vän-

het hos Andreas, som alltid rört mitt hjärta. Han är en sann romantiker. Men i motsats till mig, har Andreas alltid haft sitt förstånd i behåll, fast han är en utpräglat romantisk poet. Detta gläder mig, och det kan förklara hans fina dikt om att skriva sämre dikter. Fast jag skulle inte säga att Andreas följer rådet om att skriva sämre dikter; så som han i diktsamlingen skriver om Peter Lindforss dikter, så är det för mig med Andreas dikter, att "dina dikter hittar mig alltid / där jag är." Jag har nu följt Andreas bana som poet i tio år, och jag kan bara säga att jag önskar att han kom med i framtidens antologier över vår tids poeter. Hans bästa dikter (som hans dikt "Något om poeter" i en annan samling, "Muntliga dikter", Titel förlag 2008) har något av lyrik-klassikernas kvaliteter, och tål att läsas många gånger.

Lars Larsen

“Taoismen var i renaste mening en landsortslära. Det var en lära framsprungen ur det fredliga åkerbrukets grund, och den byggde på tanken att mänskorna skulle bo utspridda, att de skulle vara hos åkrarna, skogarna, bergen, vindarna och haven. Taoismens mänska var utomhusmänskan, inte den förkonstlade innesittaren. Även konstnärerna sökte sig i Kina till de fria bergen, till de avlägsna vind-genomspolade bergspassen. Där byggde de sina provisoriska hyddor och beredde sig till att ute i naturen samla sig för sina verk. Taoismen är en lära för konstnärer och bönder och för alla som tänker och känner under bar himmel.” (*Harry Martinson*, ur essäsamlingen “Gyro” 1947)

Deltas mini-antikvariat

(Här säljs böcker jag inte behöver (bl.a. dubletter), men rekommenderar, till billiga priser i jämförelse med vanliga antikvariat. Mejla mig för beställning på epostadressen naturensbarn@yahoo.com. För dem som beställer och bor utanför Stockholm, tillkommer porto, annars kan vi bara mötas i Stockholm, där jag bor, och jag överräcker boken.):

Ekoböcker:

Rudyard Kipling: Djungelboken, 1908, 436 s., 50 kronor (ekoklassiker)

Erlend Loe: Doppler, 2004, 159 s., 20 kr. (en roman om en man som flyttar ut i skogen i en kåta, adopterar en älgunge mm.)

Nils Tägt: David Petander, en svensk Franciscus, 1996, 190 s., 40 kr. (biografi om Sveriges intressantaste helgon, "vandrarprästen", influerad av bl.a. Tolstoj, som luffade omkring i början av 1900-talet)

Lars Larsen: Djurisk teologi. Paradisets återkomst, 2010 (En ekoteologisk skrift, jag känns inte vid innehållet nämnvärt idag, men den är viktigt som historiskt dokument över min utveckling, och kärnan står sig), 140 s., 50 kr. (lite dyrare eftersom den är så sällsynt)

Al Gore: En obekväm sanning. Om den globala uppvärmningen och vad vi kan göra åt den. 2007, 327 s., 30 kr.

Cormac McCarthy: Vägen, 2008, (pocket, post-apokalyptisk roman om en man och hans son i en värld efter en global katastrof) 239 s., 20 kr

Pelle Strindlund: Jordens herrar. Slaveri, djurförtryck och våldets försvarare. 2014, 382 s, 40 kr. (om djurrätt av en djurrättsaktivist)

Övriga skönlitterära böcker:

Emile Zola: Drömmen, 1908, 213 s, 40 kr. (om ett nioårigt hittebarn)

Lawrence Ferlinghetti: Genom eldslågorna (aforismer), 2015, 16 s., 10 kr. (gnistrande poetik-aforismer av en av beatpoeternas främste)

Lars Larsen: Över floden mig (dikter), 2007, 36 s., 40 kronor (sällsynt)

Sela. Tidskrift för skrifttolkning och praktisk kristendom, nr. 1, 2007 (en av mina gamla självgjorda tidskrifter), 36 s., 20 kr.

Delta. Litterär tidskrift, nr.1, nr. 3 och nr. 4 2007 (en av mina gamla självgjorda tidskrifter), 36 s., 20 kr. per styck

Hjalmar Gullberg: 100 dikter, 1945, 188 s. 30 kr.

Stig Dagerman: Dagsedlar, 2017, 60 s., 10 kr. (dagsverser)

Paul Andersson: Ett andetag djupt är livet. Samlade dikter. 1991, 269 s., 20 kr. (pocket, med fin introduktion om författaren, en intressann sentida romantiker)

Anslagstavlan

Litterärt:

Romantiska Förbundet: Välkommen till Romantiska Förbundets poesiträff varannan fredag ojämna veckor, kl. 14-16, på Hornstulls bibliotek. Vi läser poesi för varann runt ett långt bord, både egna texter och andras, och alla som vill får läsa. Vi har ofta fika efteråt på ett café i närheten. Romantiska Förbundet är ett litterärt sällskap grundat 1957 av bl.a. Bo Setterlind för att förvalta arvet från den litterära epoken romantiken. Många författare, poeter och konstnärer är med i förbundet, som också ger ut en litterär tidskrift, Aurora. Välkommen att besöka Förbundets hemsida på www.romantiskaforbundet.se.

Ekogrejer:

Greenpeace: Vill du vara volontär och aktivist i en miljöorganisation, rekommenderar vi Greenpeaces volontärträffar på varannan torsdag jämna veckor kl. 18.00 (Lars o. Titti är med där). Detta kan dock ändras efterhand, håll dig uppdaterad genom att gå med i "Greenpeaces Facebook" Greenwire, på www.greenwire.greenpeace.org/nordic/sv/, eller mejla till: info.se@greenpeace.org

Klimatriksdagen: 4-6 maj ordnas det en klimatriksdag i Stockholm Universitets lokaler. Klimatriksdagens främsta uppgift är att rösta fram bra klimatförslag, s.k. motioner, som lämnas över till Sveriges riksdag. Var och en kan skriva en motion, ett förslag som man tycker är en nödvändig del av en framtida hållbar svensk klimatpolitik. Den 6 maj ordnas det en samling och klimatfest med artister och talare i Humlegården kl. 14, och därifrån marscherar vi till Mynttorget kl. 15.30 för att överlämna motionerna som röstats fram. För mer info, kolla på www.klimatriksdagen.se. Lars o. Titti ska vara med som funkisar.

(vill du ha med något relevant på anslagstavlan, t.ex. ett poesievenemang, mejla Lars Larsen)

Efter några års tystnad är Delta tillbaka, en tidskrift för litteratur och återknytning till naturen med Lars Larsen i rodret som huvudredaktör och främste bidragsgivare. Med skoningslös precision och poetisk värme kastas vi in i den eviga frågan om varför vår tillvaro på jorden kan säga oss något om vår plats i den oändliga världsrymden. Redan Linné fångade något av detta mysterium i tankeexperimentet, att om människan föll ned på jorden från ovan skulle den fatta sitt nya hem som ett oavbrutet allas krig mot alla, men efterhand förstå att den hamnat bland den oändliga vishetens ordning. Delta försöker återuppliva denna djupa insikt med dikter, visdomsord och funderingar. Francis Bacon förstod denna himmelska plats som en rikedom för människan att bruka för sina egna syften, men vem hade då kunnat ana att den enorma skövlingen av jordens resurser som blivit följden av denna kloka tanke en dag skulle hota vår egen existens. Som om vårt eget förnuft vore ett domedagsvapen, som om det i vår egen klokskap ligger ett vansinne. Människans tillvaro på jorden är en prövning som vi ännu inte löst på ett tillfredsställande sätt, vilket är en tanke vi bör hålla i minnet när vi nu tittar ut i världsrymden och drömmer om nya världar att erövra, befolka och utvinna nyttiga resurser ur. Till Linnés tanke om att utforska jorden för att vinna insikt och förundran över Skaparens oändliga vishet, bör fogas en skarp varning om vad vårt mänskliga förnufts längtan efter sanning och skönhet leder oss. Delta följer detta spår och vill säga oss att detta mysterium med vår tillvaro på jorden ännu inte är löst

Mats Barrdunge,
bokförläggare (Titel Förlag),
filosof och idéhistoriker (fil.lic. i idéhistoria)